

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 13 december 2024

Mål nr
Å 7583-23

PARTER

Klagande

J-HK

Ombud: Juristen EM

Motpart

Polismyndigheten
Rättssektionen Stockholm
Förvaltningsrätt 7–8
106 75 Stockholm

SAKEN

Felparkeringsavgift

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Svea hovrätts beslut 2023-10-12 i mål Å 7643-23

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

J-HK har yrkat att betalningsansvaret för felparkeringsavgiften ska undanröjas.

Polismyndigheten har motsatt sig att hovrättens beslut ändras.

SKÄL

Bakgrund

1. Den 13 september 2022 utfärdades en parkeringsanmärkning för en bil som tillhörde J-HK. Bilen var uppställd på Hjärnegatan i Stockholm kl. 12.08–12.13. Den stod drygt sex meter från en s.k. T-korsning där Hjärnegatan ansluter till den korsande Norra Agnegatan. I parkeringsanmärkningen angavs att fordonet stannats eller parkerats inom ett avstånd av tio meter från en korsande körbanas närmaste ytterkant.
2. J-HK bestred betalningsansvar för felparkeringsavgiften på den grunden att Norra Agnegatan var en gågata utan någon körbana. Polismyndigheten lämnade bestridandet utan bifall.
3. J-HK överklagade till tingsrätten som undanröjde betalningsansvaret. Hovrätten har ändrat tingsrättens beslut och ålagt honom betalningsansvar för felparkeringsavgiften.

Frågan i målet

4. Frågan i målet är om förbudet mot att stanna eller parkera ett fordon närmare än tio meter från en korsande körbanas närmaste ytterkant gäller också när den korsande vägen är en gågata.

Parkering i eller vid en vägkorsning

5. Enligt 3 kap. 53 § första stycket 2 trafikförordningen (1998:1276) får ett fordon inte stannas eller parkeras i en vägkorsning eller inom ett avstånd av tio meter från en korsande körbanas närmaste ytterkant. Förbudet syftar till att säkerställa fri sikt för en förare av ett fordon som närmar sig korsningen.

6. Med väg avses enligt 2 § förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner dels en sådan väg, gata, torg och annan led eller plats som allmänt används för trafik med motorfordon, dels en led som är anordnad för cykeltrafik och dels en gång- eller ridbana invid en väg. Begreppet vägkorsning omfattar även T-korsningar (jfr ”Parkeringen vid T-korsningen” NJA 1959 s. 169).

7. En körbana är enligt 2 § förordningen om vägtrafikdefinitioner en del av en väg som är avsedd för trafik med fordon, dock inte en cykelbana eller en vägren.

Parkering vid en korsande gågata

8. Med gågata avses enligt 2 § förordningen om vägtrafikdefinitioner en väg eller en vägsträcka som enligt en lokal trafikföreskrift ska vara gågata och som är utmärkt med vägmärke för gågata.

9. På en gångata får fordon inte föras med högre hastighet än gångfart. Fordon får inte heller parkeras, och förare har väjningsplikt mot gående. Motordrivna fordon får inte föras på en gångata annat än för att korsa den. Sådana fordon får dock föras på gångator om det behövs för bland annat varuleveranser samt transporter av gods eller boende till eller från en adress vid gångatan. När det gäller andra fordon än motorfordon råder inte någon begränsning med avseende på trafikens ändamål och omfattning.

Avvikande bestämmelser kan förekomma i lokala trafikföreskrifter. (Se 8 kap. 1 § och 10 kap. 1 § andra stycket 8 trafikförordningen.)

10. Eftersom en gångata utgör en väg råder det förbud mot att parkera i en korsning där en av vägarna utgör en gångata. När det gäller parkering vid en sådan korsning gäller förbudet inom ett avstånd om tio meter från en korsande körbanans närmaste ytterkant, vilket innebär att förbudet kan tillämpas endast om gångatan har en körbana.

11. I definitionen av körbana uppställs inte något krav på att fordon ska ha företräde eller få framföras med viss hastighet för att en del av en väg ska anses vara avsedd för fordonstrafik. Det innebär att även en sådan väg som enligt lokal trafikföreskrift utgör en gångata har en körbana.

12. Den fysiska utformningen av gångator varierar. Även om fordonstrafik är generellt underordnad gångtrafik på en gångata bör bedömningen av vilken del av gångatan som utgör körbana utgå från sådana markeringar, i form av t.ex. kantsten eller målade streck, som normalt syftar till att skilja en körbana från en gångbana eller cykelbana.

Bedömningen i detta fall

13. Av utredningen framgår att J-HK har haft sitt fordon uppställt på Hjärnegatan mindre än tio meter från körbanans närmaste ytterkant på den korsande Norra Agnegatan. Överklagandet ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Gudmund Toijer, Dag Mattsson, Jonas Malmberg, Christine Lager och Anders Perklev (referent). Föredragande har varit justitiesekreteraren Erik Isoz.